

ชื่อ - สกุล นายสมนึก สวงกอ
อายุ ๖๕ ปี
อยู่บ้านเลขที่ ๒๑๖ หมู่ที่ ๖ ตำบล
ห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง
ลักษณะภูมิปัญญา

มีความรู้ด้านสมุนไพร พืชสมุนไพร หมายถึง พืชที่ใช้ทำเป็นยารักษาโรค โดยใช้ส่วนต่างของพืช ชนิดเดียว หรือหลายชนิดพร้อมกัน พืชสมุนไพรเป็น กลุ่มพืชที่อยู่ในความสนใจและมีผู้ศึกษาทางด้าน พฤกษศาสตร์พื้นบ้านมากที่สุด ยารักษาโรคปัจจุบัน หลายขนาน ที่ผลิตเป็นอุตสาหกรรม ได้มาจากการ ศึกษาวิจัย การใช้พืชสมุนไพรพื้นบ้านของกลุ่มชน พื้นเมือง ตามป่าเขาหรือในชนบท ที่ได้รับการ ถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษที่ได้สังเกตว่า พืชใด นำมาใช้บำบัดโรคได้ มีสรรพคุณอย่างไร จากการ เรียนรู้ด้วยประสบการณ์และการทดลองแบบ พื้นบ้านที่ได้ทั้งข้อดีและข้อผิดพลาด พืชสมุนไพร พื้นบ้านในตำรายาไทยมีหลายร้อยชนิดจะนำมา กล่าวถึงเป็นตัวอย่างเพียงบางชนิด แยกตามกลุ่มพืช ที่ใช้บำบัดโรคต่างๆ ดังนี้

ข่อยดำ

สรรพคุณ

๑. ต้นข่อยมีสรรพคุณช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย (เปลือก)
๒. รากเปลือกใช้เป็นยาบำรุงหัวใจ (รากเปลือก)
๓. เมล็ดสามารถนำมารับประทานเป็นยาอายุวัฒนะได้ (เมล็ด)
๔. ช่วยทำให้เจริญอาหาร (เมล็ด)
๕. เปลือกเมื่อนำมาต้มกับเกลือจะได้เป็นยาอมช่วยแก้รำมะนาดได้ (เปลือก)
๖. เปลือกต้นมีสรรพคุณช่วยแก้ริดสีดวงที่จมูก ด้วยการใช้เปลือกต้นนำมา ม้วนทำเป็นยาสูบ (เปลือกต้น)
๗. กิ่งสดช่วยให้ฟันทนแข็งแรง ฟันไม่ผุ ไม่ปวดฟัน ด้วยการใช้กิ่งสด ประมาณ ๕-๖ นิ้วฟุต นำมาหั่นแล้วต้มใส่เกลือ เคี่ยวให้งวด เหลือน้ำแค่ ครึ่งเดียว นำมาอมเข้าและเย็น (กิ่งสด)
๘. เมล็ดช่วยฆ่าเชื้อในช่องปากและทางเดินอาหารได้ ด้วยการใช้เมล็ด รับประทานและต้มน้ำอมบ้วนปาก (เมล็ด)
๙. ช่วยแก้ไข้ด้วยการใช้เปลือกนำมาต้มกับน้ำแล้วรับประทาน (เปลือก)
๑๐. ข่อยมีสรรพคุณช่วยดับพิษภายในร่างกาย (เปลือก)
๑๑. สรรพคุณช่วยแก้อาการท้องร่วง (เปลือก)
๑๒. ช่วยแก้อาการบิด แก้อท้องเสีย ด้วยการใช้เปลือกนำมาต้มกับน้ำแล้ว รับประทาน (เปลือก)
๑๓. ใบข่อยสด ๆ นำมาบั้งไฟชงกับน้ำดื่ม ใช้เป็นยาระบายอ่อน ๆ ได้ (ใบ)
๑๔. ช่วยขับลมในลำไส้ (เปลือก, เมล็ด)
๑๕. เปลือกใช้หาริดสีดวง (เปลือก)
๑๖. ช่วยรักษาแผลได้ (เปลือก, ราก)
๑๗. ช่วยรักษาโรคผิวหนังได้ (เปลือก)
๑๘. ช่วยฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ (เปลือก)
๑๙. ช่วยแก้พยาธิผิวหนัง (เปลือก)
๒๐. ใบข่อยมีสรรพคุณช่วยบรรเทาอาการปวดของมดลูกในระหว่างมี ประจำเดือน ด้วยการนำใบมาคั่วให้แห้งแล้วชงกับน้ำดื่ม (ใบ)
๒๑. เนื้อและแก่น ขาวเซียงใหม่ใช้แก่นข่อยนำมาหั่นเป็นฝอยแล้วมวนเป็น บุหรี่ไว้สูบเพื่อแก้ริดสีดวงที่จมูก (เนื้อ, แก่น, เปลือกต้น)

เข็มใหญ่ สรรพคุณ

- รากใช้ปรุงเป็นยาบำรุงไฟธาตุ (ราก)
- รากใช้เป็นยารักษาตาพิการ (ราก)
- รากใช้เป็นยาแก้เสมหะและกำเเดา (ราก)
- รากใช้เป็นยาบรรเทาอาการบวม (ราก)

คางคางดำ สรรพคุณ

๑. ใช้เป็นยารักษาเมเร้ง (ใช้ต้น, ใบ, ราก, เหง้า นำมาต้มกับ น้ำดื่มหรือเคี้ยวกิน)
๒. เหง้าใต้ดินมีรสขม นำมาต้มหรือดองกับเหล้า ใช้ดื่มแก้ ความดันโลหิตต่ำ (เหง้า)
๓. ช่วยบำรุงกำลังทางเพศ ด้วยการใช้เหง้านำมาต้มหรือดอง กับเหล้าเป็นยาดื่ม (เหง้า)
๔. เหง้าใช้แก้ซางเด็ก (เหง้า)
๕. ช่วยดับพิษไข้ (เหง้า)
๖. แก้ไข้กาฬ ไข้เหนือ ไข้สันนิบาต และไข้ท้องเสีย (เหง้า)

สารพัดพิษ

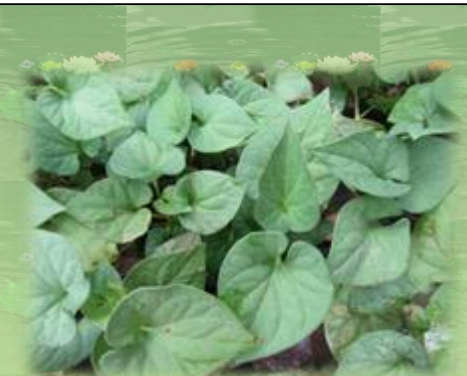
สรรพคุณ

ราก รสเฝื่อนเย็น แก้พิษร้อน แก้ร้อนในกระหายน้ำ
แก้ปวดเมื่อยตามร่างกาย ฝนทาแก้พิษแมลงป่อง
และตะขาบ แก้ปวดฝี ทำให้เย็นแก้พิษฝี ถอนพิษ
แก้ปวดแสบปวดร้อน ลูก รสเย็น แก้พิษร้อนทุก
อย่าง แก้ร้อนในกระหายน้ำ แก้ไข้เชื่องซึม ดับพิษ
ไข้บิดเรื้อรัง ทั้งต้นรักษาท้องเสียได้

กัญชานา สรรพคุณ

ใช้เป็นยาแก้กล้ามเนื้อกระดูก (ทั้งต้น) ช่วยลดอาการเจ็บปวด
จากโรคไขข้ออักเสบ นอกจากสรรพคุณที่กล่าว ในทางการแพทย์
ยังใช้ประโยชน์จากกัญชาในการรักษาโรคและบรรเทาอาการ
อย่างหลากหลาย เช่น ใช้แก้ปวดหัวไมเกรนแก้อาการคลื่นไส้ แก้
อาการไอ อ่อนล้า ปวดประจำเดือนของสตรี โรคข้อ หรือกระทั่ง
โรคมะเร็งบางชนิด

กาวเครือ สรรพคุณ

ช่วยบำรุงผิวพรรณให้เต่งตึง เปล่งปลั่งสดใส นุ่มนวลเรียบ
เนียน เป็นสมุนไพรอายุวัฒนะ มีส่วนช่วยในการชะลอวัย
ประโยชน์กาวเครือช่วยชะลอการเกิดริ้วรอยแห่งวัย และลดเลือน
ริ้วรอยบริเวณผิวหนังและผิวกาย กาวเครือมีสรรพคุณช่วยขยาย
ทรวงอกให้มีขนาดใหญ่ขึ้น แก้ปัญหาทรวงอกหย่อนคล้อยให้
กลับมาเต่งตึงเหมือนเดิม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการแพทย์ไทย

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะเมา
อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง